

Sygn. akt VI Ga 310/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 października 2014 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Andrzej Borucki (spr.)

Sędziowie: SO Beata Hass – Kloc

SO Anna Harmata

Protokolant: st. sekr. sądowy Joanna Mikulska

po rozpoznaniu w dniu 23 października 2014 r. w Rzeszowie

na rozprawie

sprawy z powództwa: R. L.

przeciwko: (...) S.A. w W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego w Krośnie
V Wydziału Gospodarczego z dnia 11 czerwca 2014 r., sygn. akt V GCupr 102/14

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w Krośnie
V Wydziałowi Gospodarczemu do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach
postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt VI Ga 310/14

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 23 października 2014 r.

Powód R. L. domagał się zasądzenia od pozwanego (...) S.A. w W. kwoty 4.981,50 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 5 grudnia 2013 r. oraz kosztami postępowania.

Uzasadniając żądanie pozwu powód wskazał, że w wyniku wypadku komunikacyjnego z dnia 23 września 2013 r. uszkodzeniu uległ pojazd marki J. (...) stanowiący własność poszkodowanego A. G.. Sprawca szkody w dniu wypadku posiadał ubezpieczenie OC pozwanego.

Powód w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej wynajął poszkodowanemu samochód zastępczy na okres łączny od dnia 23 września 2013 r. do dnia 28 października 2013 r. Wynajmując pojazd zastępczy poszkodowany zrzekł się części przysługującego mu odszkodowania na rzecz powoda. R. L. wystawił fakturę VAT nr (...) na kwotę 6.457,50 zł z terminem płatności do dnia 4 grudnia 2013 r. za 35-dniowy okres wynajmu pojazdu zastępczego. Ubezpieczyciel uwzględnił częściowo roszczenie powoda wypłacając mu kwotę 1.476,00 zł, odmówił zaś wypłaty dalszej części odszkodowania, tj. kwoty 4.981,50 zł objętej żądaniem pozwu.

W dniu 23 stycznia 2014 r. Sąd Rejonowy w Krośnie Wydział V Gospodarczy wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, uwzględniający żądania pozwu (sygn. akt V GNc upr. 38/14).

Pozwany zaskarżył powyższy nakaz zapłaty w całości wnosząc sprzeciw z dnia 24 lutego 2014 r. (data prezentaty), w którym domagał się oddalenia powództwa i zasądzenia od powoda na jego rzecz kosztów postępowania według norm przepisanych.

Pozwany zarzucił, że czas naprawy i skorelowany z nim czas wynajmu samochodu zastępczego jest zdecydowanie za długi i przekracza faktycznie zaistniały zakres uszkodzeń oraz realne możliwości naprawy. Ubezpieczyciel odpowiada zaś za szkody będące normalnym następstwem zdarzenia powodującego szkodę.

W sprzeciwie strona pozwana zawnioskowała m.in. dowód z opinii biegłego ds. motoryzacyjnych celem weryfikacji czasokresu naprawy uszkodzonego pojazdu marki J. o nr rej. (...), oraz oceny długości czasu koniecznego i niezbędnego na naprawę uszkodzonego pojazdu w okolicznościach sprawy.

Na rozprawie w dniu 4 czerwca 2014 r. Ubezpieczyciel zarzucił ponadto brak legitymacji czynnej po stronie powoda argumentując, że dołączone do akt oświadczenie upoważniało go jedynie do odbioru odszkodowania. Zakwestionował również wysokość stawki dziennej najmu pojazdu w stosunku do stawek obowiązujących na rynku lokalnym.

Strona powodowa w piśmie procesowym z dnia 28 maja 2014 r. podtrzymała żądanie pozwu i twierdzenia zgłoszone na jego poparcie. Wskazała przy tym, że uszkodzenia pojazdu były znaczne, a okres jego naprawy przedłużył się w związku ze sporem z ubezpieczycielem odnośnie akceptacji kosztorysu.

W dniu 11 czerwca 2014 r. Sąd Rejonowy w Krośnie V Wydział Gospodarczy wydał w sprawie wyrok, sygn. akt V GC upr. 102/814, na mocy którego zasądził od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz powoda R. L. kwotę 4.981,50 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 5 grudnia 2013 r. do dnia zapłaty (pkt. I) oraz kwotę 717,00 zł tytułem kosztów procesu (pkt. II).

Przedstawiając motywy swojego rozstrzygnięcia Sąd Rejonowy wskazał, że w sprawie bezsporny był między stronami fakt zdarzenia drogowego z dnia 23 września 2013 r., w którym uszkodzony został pojazd marki J. (...), stanowiący własność poszkodowanego A. G., oraz fakt posiadania przez sprawcę w dniu wypadku ubezpieczenia OC u pozwanego.

Sąd ustalił, że powód w ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej wynajął poszkodowanemu samochód marki S. (...) na łączny okres od dnia 23 września 2013 r. do dnia 28 października 2013 r. Poszkodowany A. G. scedował na powoda część wierzytelności przysługujących mu z tytułu odszkodowania wobec (...) S.A., w tym m.in. w zakresie roszczeń z tytułu wynajmu pojazdu zastępczego.

Samochód zastępczy był niezbędny A. G. do użytku codziennego, związanego z prowadzoną działalnością gospodarczą. Z racji funkcji jaką pojazd spełniał wK.(funkcje reprezentacyjne), nie mógł zostać zastąpiony przez inny posiadany (w tym w ramach leasingu) przez poszkodowanego pojazd.

Okres wynajmu pojazdu zastępczego był równy okresowi naprawy pojazdu w serwisie.

Zgodnie z poczynionymi przez Sąd I instancji ustaleniami faktycznymi czas naprawy wydłużył się na skutek opóźnienia w dostarczeniu części zamiennych, otrzymywanych od oficjalnego przedstawiciela firmy (...) w Polsce ((...)w W.). Zakres uszkodzeń (m.in. utrudnione otwieranie drzwi prawych) w związku z funkcją reprezentacyjną pojazdu wykluczały jego użytkowanie w stanie uszkodzonym. Oględziny pojazdu, sporządzenie kalkulacji i jej zaakceptowanie przez ubezpieczyciela nastąpiły bez zbędnej zwłoki, zaś naprawa została wykonana w przeciągu 8-9 dni po otrzymaniu części zamiennych. Naprawa została ukończona w piątek

25 października 2013 r., zaś pojazd został odebrany w pierwszym możliwym dniu z uwagi na dni pracy kancelarii prawnej poszkodowanego,
tj. w poniedziałek 28 października 2013 r., kiedy to również został zwrócony samochód zastępczy.

Sąd Rejonowy stwierdził, że brak możliwości użytkowania samochodu własnego ze względu na jego uszkodzenie w wypadku implikuje konieczność wynajęcia innego pojazdu. Najem taki jest ewidentnie powiązany ze zdarzeniem, które leży u podstaw odpowiedzialności odszkodowawczej i jako zwykle jego następstwo, winien zostać zwrócony poszkodowanemu w postaci równowartości czynszu, który musiał on zapłacić za najem pojazdu zastępczego (art. 361 § 1 i 2 k.c.).

Odnosząc się do zarzutów braku legitymacji czynnej po stronie powodowej Sąd uznał, że w okolicznościach niniejszej sprawy cesja wierzytelności z tytułu odszkodowania przysługującego poszkodowanemu na rzecz powoda jest skuteczna. Zdaniem Sądu jeżeli nawet w przedmiotowym dokumencie prywatnym nie zostały wprost użyte określenia „przelew/cesja wierzytelności”, to uznać należy – wobec jego treści – iż jego przedmiotem nie było tylko udzielenie pełnomocnictwa do odbioru odszkodowania w imieniu poszkodowanego, lecz w istocie właśnie cesja należności.

Sąd uznał również za niezasadny zarzut nadmiernie wydłużonego okresu naprawy pojazdu argumentując, że refundacji podlegają wydatki rzeczywiście poniesione przez poszkodowanego na najem pojazdu zastępczego. Przy czym okres najmu będący konsekwencją biernego zachowania się poszkodowanego w rozpoczęciu naprawy uszkodzonego pojazdu lub zwłoka zakładu naprawczego w remoncie samochodu nie może obciążać ubezpieczyciela. W ocenie Sądu w niniejszej sprawie nie może być mowy o zaniechaniach (opóźnieniach przekładających się na czasokres najmu pojazdu zastępczego) wynikających z winy, czy to samego poszkodowanego, czy też zakładu naprawczego. Pojazd zastępczy został wynajęty dopiero po pozostawieniu pojazdu w zakładzie naprawczym, odebrano go niezwłocznie, tj. w pierwszym możliwym terminie po dokonanej naprawie. W tym też dniu poszkodowany zwrócił pojazd zastępczy.

Zdaniem Sądu I instancji, analiza zeznań świadka B. G., skorelowanych z zalegającą w aktach szkodowych fakturą nr (...) wystawioną przez (...) w W. wskazuje, iż sama naprawa (po otrzymaniu części) przebiegała sprawnie, nie odbiegając w sposób znaczny nawet od ustalonego przez stronę pozwaną czasu uzasadnionego najmu (8 dni) powiększonego o czas weekendu, kiedy to odbiór pojazdu nie był możliwy. A zatem także sama naprawa nie może być uznana za wykonaną opieszale, co ewentualnie umożliwiłoby odstąpienie od zasady pełnego naprawienia szkody.

W kontekście powyższego Sąd oddalił wniosek dowodowy pozwanego o powołanie biegłego celem ustalenia czasu niezbędnego dla naprawy uznając, że zaistnienie w sprawie uzasadnionego czasu naprawy jest nawet dla osoby nie posiadającej wiedzy specjalnej, oczywiste. Czas bowiem naprawy pojazdu został zdeterminowany trudnościami w dostępie do części zamiennych, a zatem przez zjawisko obiektywne, które nie może obciążać poszkodowanego, a traktować je należy jako normalne następstwo zdarzenia powodującego szkodę, za które odpowiedzialny jest ubezpieczyciel. A zatem postulowany dowód z opinii biegłego był w ocenie Sądu nieprzydatny do rozpoznania istoty sprawy, a przez to zmierzał do niezasadnej zwłoki w postępowaniu.

Sąd nie znalazł również podstaw do kwestionowania stawki dobowej najmu pojazdu zastosowanej w niniejszej sprawie. Została ona zaakceptowana przez pozwanego trakcie postępowania likwidacyjnego, nie kwestionował jej również w sprzeciwie od nakazu zapłaty, w którym to – wedle dyspozycji art. 503 § 1 k.p.c. winien zawrzeć wszystkie twierdzenia i dowody.

W ocenie Sądu zatem podniesienie nowych twierdzeń i złożenie wniosków dowodowych w trakcie rozprawy było spóźnione. W konsekwencji powyższego na podstawie art. 822 § 1 k.c. w zw. z art. 35 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych Sąd Rejonowy uwzględnił powództwo. W przedmiocie odsetek ustawowych orzekł zaś na podstawie art. 481 § 1 i 2 k. c.

Strona pozwana wniosła apelację od powyższego wyroku zaskarżając go w całości i domagając się jego zmiany poprzez oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenia kosztów postępowania.

Zaskarżonemu wyrokowi pozwany zarzucił:

1. sprzeczność istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, będącą skutkiem przekroczenia granic swobodnej oceny dowodów, tj. naruszenia przepisu postępowania - art. 233 § 1 k.p.c. polegającą na przyjęciu za ustalone faktów bez podstawy w zebranych materiałach dowodowych - poprzez przyjęcie, że oświadczenie poszkodowanego A. G. dot. szkody z dnia 23 września 2013 r. stanowiło w istocie umowę cesji uprawniającą powoda do wytoczenia powództwa w swoim imieniu a co za tym idzie, nieuzasadnione nieuwzględnienie podniesionego przez pozwanego zarzutu braku czynnej legitymacji procesowej po stronie powodowej;
2. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. przepisu art. 509 k.c., poprzez jego niewłaściwe zastosowanie wyrażające się w konsekwencji w błędnym przyjęciu, że powód w wyniku złożenia przez poszkodowanego oświadczenia dot. szkody z dnia 23 września 2013 r. stał się podmiotem uprawnionym do dochodzenia we własnym imieniu kwoty 4.981,50 zł albowiem przez to oświadczenie nabył wierzycelność o zapłatę w/w kwoty i jednocześnie poprzez przyjęcie, że do tego by owej wierzycelności dochodzić nie była potrzebna uprzednia właściwa umowa cesji pomiędzy powodem a poszkodowanym obejmująca swym przedmiotem skonkretyzowaną wierzycelność o zapłatę kwoty 4.981,50 zł;
3. naruszenie przepisów postępowania tj. przepisu art. 278 § 1 k.p.c. i nast. w zw. 224 § 1 i 217 § 1 k.p.c. poprzez oddalenie uzasadnionego i nie spóźnionego wniosku dowodowego pozwanego o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu motoryzacji na okoliczność ustalenia zasadności czasokresu naprawy uszkodzonego pojazdu marki J. nr rej. (...) i dla odpowiedzi na pytanie, jaki w realiach przedmiotowej sprawy był konieczny i niezbędny czas naprawy w/w pojazdu.

Jednocześnie skarżący wniósł o przeprowadzenie dowodu z biegłego.

W uzasadnieniu apelacji pozwany odniósł się do opisanych wyżej zarzutów przytaczając argumentację na ich poparcie.

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o jej oddalenie w całości i zasądzenie od pozwanego kosztów postępowania apelacyjnego.

Podniósł, że zarzut procesowy pozwanego dot. braku legitymacji czynnej po stronie powodowej podniesiony w apelacji na podstawie art. 381 k.p.c. jako spóźniony powinien zostać oddalony. Dodał, że oświadczenie złożone wobec Ubezpieczyciela stanowi dowód przelewu wierzycelności z poszkodowanego na powoda w zakresie wynajmu, holowania i parkowania samochodu. Jednocześnie powód podtrzymał swoje stanowisko w sprawie.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja pozwanego zasługuje na uwzględnienie z poniższych względów.

Ustosunkowując się do zarzutu apelacji poczynienia przez Sąd I instancji sprzecznych ustaleń faktycznych z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, tj. naruszenia art. 233 § 1 k.p.c., należy wskazać, że przepis ten daje sądowi możliwość oceny i mocy dowodów według własnego przekonania. Ocena dowodów może być zaś skutecznie podważona tylko wtedy gdy, brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami, lub gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej, albo wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo-skutkowych (wyrok SN z 27.09.2002, II CKN 817/00, LEX nr 56906; wyrok SN z dnia 14.12.2001 r., V CKN 561/00).

Sąd Okręgowy rozpoznając niniejszą apelację uznał, że Sąd Rejonowy w toku postępowania pierwszoinstancyjnego nie naruszył powyższego przepisu, czyniąc ustalenia w zakresie legitymacji czynnej powoda do wystąpienia z niniejszym procesem. Sąd I instancji dokonał prawidłowej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego

i wyciągnął z niego wnioski logicznie uzasadnione ustalając, że powód nabył od poszkodowanego w drodze cesji sporną wierzytelność. Należy podzielić stanowisko Sądu I instancji, że za powyższym przemawia analiza treści przedmiotowego dokumentu (Oświadczenia). Poza tym pozwany Ubezpieczyciel w toku likwidacji szkody, a nawet na etapie wnoszenia sprzeciwu od wydanego w sprawie nakazu zapłaty, nie kwestionował uprawnień powoda do dochodzenia odszkodowania z tytułu kosztów najmu pojazdu zastępczego. Co więcej, pozwany w ramach likwidacji szkody wypłacił powodowi część odszkodowania z powyższego tytułu w oparciu o tę samą dokumentację.

Zdaniem Sądu Okręgowego należy jednak podzielić zarzut pozwanego co do naruszenia przepisów postępowania cywilnego poprzez oddalenie wniosku pozwanego o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu motoryzacji na okoliczność ustalenia koniecznego i niezbędnego czasokresu naprawy uszkodzonego pojazdu.

Istotą sporu w niniejszej sprawie jest ocena długości koniecznego i niezbędnego okresu naprawy uszkodzonego pojazdu, co przekłada się na okres wynajmu pojazdu, a tym samym wysokości szkody z tego tytułu. Należy zauważyć, że naprawa pojazdu z uwagi na model samochodu (J.) wiązała się z koniecznością zamówienia i oczekiwania na dostawę części. Poza tym naprawa wiązała się z szeregiem czynności specjalistycznych. Z uwagi na powyższe, zdaniem Sądu Okręgowego, dla dokonania ustaleń w zakresie długości niezbędnego okresu naprawy i w konsekwencji czasu wynajmu pojazdu zastępczego, niezbędne było przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego sądowego, który to dowód pozwany zawnioskował w sprzeciwie od nakazu zapłaty.

Analiza zeznań świadka B. G. oraz akt szkody jest niewystarczająca dla poczynienia powyższych ustaleń w sposób samodzielny przez Sąd

I instancji. Uczynić to można, w okolicznościach niniejszej sprawy, w głównej mierze na podstawie opinii biegłego sądowego, który posiada odpowiednie kwalifikacje i wiedzę specjalistyczną w opiniowanym zakresie, oraz pozostałego materiału dowodowego w sprawie. Dowód z opinii biegłego Sąd Rejonowy jednak oddalił, co zakwestionował skutecznie pozwany zgłaszając zastrzeżenie na rozprawie (k. 67) oraz podnosząc w tym zakresie zarzut apelacji

W konsekwencji powyższego – na mocy art. 386 § 4 k.p.c. – Sąd Okręgowy uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Na podstawie art. 108 § 2 k.p.c. Sąd Okręgowy pozostawił Sądowi I instancji rozstrzygnięcie o kosztach postępowania odwoławczego.

Sąd Rejonowy rozpoznając ponownie sprawę uzupełni postępowanie dowodowe, w szczególności dopuści i przeprowadzi dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu i wg tezy dowodowej określonej we wniosku pozwanego zawartym w sprzeciwie od nakazu zapłaty. Następnie Sąd na podstawie całokształtu materiału dowodowego poczyni ustalenia jaki był niezbędny i uzasadniony okres naprawy uszkodzonego pojazdu i w tym kontekście dokona wyliczeń szkody jaką poniósł poszkodowany. Dopiero po tak przeprowadzonym postępowaniu dowodowym, zdaniem Sądu Okręgowego, będzie możliwe wydanie obiektywnego orzeczenia. Wydając rozstrzygnięcie Sąd uwzględni nadto fakt cesji spornej wierzytelności pomiędzy poszkodowanym a powodem.